

29 Μαΐου 2013

Και όμως! Η Ρωμανία ζει

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Τον 4ο αι. μ.Χ. εμφανίζεται ένα ολότελα νέο κρατικό μέγεθος στην Ιστορία και μαζί του γεννιέται ένας νέος κόσμος. Είναι η αυτοκρατορία της Ν.Ρώμης η όπως ονομάζεται ήδη από τον 4ο αι. η Ρωμανία.

Στα όρια της ανανεώσεως της αυτοκρατορίας οΜέγας Κωνσταντίνος μεταφέρει την πρωτεύουσα (την Παλαιά Ρώμη, ελληνική πόλη και αυτή) στην Ανατολή. Γι' αυτό η Νέα Ρώμη θα ονομασθεί προς τιμή του και Κωνσταντινούπολη. Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία μεταστοιχειώνεται σε «επώνυμον του Χριστού Πολιτείαν». Διαμορφώνεται συνάμα μία νέα συνείδηση και νέα πολιτειακή ιδεολογία. Είναι η νέα αυτοκρατορική ιδέα για την προσοδευτική ενσωμάτωση όλων των Λαών της Οικουμένης στην χριστιανική Πίστη. Τα στηρίγματα της αυτοκρατορίας της Νέας Ρώμης είναι: η ρωμαϊκή Οικουμένη και νέα πολιτειακή ιδεολογία, οΧριστιανισμός ως πατερική Ορθοδοξία και η Ελληνικότητα (γλώσσα, πολιτισμός, παιδεία). Αυτό εκφράζει το γνωστό τροπάριο της Αγίας Κασσιανής: «Υπό μίαν βασιλείαν εγκόσμιον αι πόλεις γεγένηνται, και εις μίαν δεσποτείαν θεότητος τα έθνη επίστευσαν».

Η χριστιανική πίστη είναι το συνδετικό στοιχείο όλης της αυτοκρατορίας και αυτό αλλοιώνει η αίρεση, που δεν είχε μόνο θεολογικό, αλλά και πολιτικό χαρακτήρα.

Κύριο στοιχείο της αυτοκρατορίας είναι η αρμονική ιεράρχηση της εθνικότητας (συνείδηση της καταγωγής) στην υπερεθνικότητα. Το φυλετικό στοιχείο δεν έθιγε την ενότητα στο ένα εκκλησιαστικό σώμα. Αληθινοί ηγέτες, άλλωστε, ήσαν οι Άγιοι και το υπέρτατο ιδανικό δεν ήταν η πολιτική δύναμη η η κοσμική σοφία, αλλά η αγιότητα, ως θέωση. Γι' αυτό η μελέτη του «Βυζαντίου»/Ρωμανίας χωρίς γνώση της θεολογίας είναι αδύνατη.

Καρδιά της αυτοκρατορίας ήταν η ελληνικότητα (γλώσσα, παιδεία, πολιτισμός). Από τον Ιουστινιανό (6ος αι.) μέχρι τον Ηράκλειο (7ος αι.) εξελληνίζεται και η κρατική διοίκηση (Νεαρές). Η Λατινική γλώσσα υποχωρεί (στην Ανατολή) και στη διγλωσσία της αυτοκρατορίας (Λατινικά και Ελληνικά) το βάρος πέφτει στα ελληνικά. Η υπερεθνική ένωση μέσα στην Ορθοδοξία οδηγεί στο οικουμενικό έθνος ("έθνος άγιον", Α' Πέτρ. 2, 9). το «Γένος των Ρωμαίων», των Ορθοδόξων πολιτών της αυτοκρατορίας, μία χριστιανική κοινοπολιτεία με απόλυτο κέντρο την Αγία Τράπεζα της Αγία - Σοφιάς. Είναι η εν Χριστώ συγ-γένεια η παγ-γένεια των Πολιτών της Ν. Ρώμης, Ρωμαίων, Νέο-Ρωμαίων (από την Πόλη) και απλούστερα Ρωμηών. Ο Μ. Κωνσταντίνος εθεμελίωσε την έννοια του Γένους, όλων των Ορθοδόξων λαών της αυτοκρατορίας. Αυτή η ενότητα θα επιβιώσει και μετά τις

δύο αλώσεις (φραγκική του 1204 και οθωμανική του 1453). Η ενιαία όμως οικουμενική συνείδηση των Ρωμηών (ορθοδόξων πολιτών της Νέας Ρώμης) θα υπονομευθεί από την φραγκική προπαγάνδα για τον εκδυτικισμό τους. Τάυτιση της εθνικότητας με τη γλώσσα δεν γνωρίζει η Ρωμανία. Αυτό επιβλήθηκε από τους δυτικοευρωπαίους τον 19ο αιώνα. Το ευρωπαϊκό σκάνδαλο όμως δεν απουσιάζει, που ανατρέπει αυτή την νοοτροπία! Οι Ελβετοί μιλούν τρεις γλώσσες, γαλλικά – γερμανικά – ιταλικά, αλλά εθνικά είναι μόνο Ελβετοί. Τα ρωμαϊκά (απλά ελληνικά) ήταν η κοινή γλώσσα της αυτοκρατορίας μέχρι τον 19ο αιώνα και εξασφάλιζαν την ενότητά της.

Με την κοινή πίστη, την Ορθοδοξία, την κοινή Λατρεία, την κοινή πνευματική ζωή και την κοινή κανονική τάξη συνεχίστηκε η ενότητα των Ορθοδόξων Λαών της αυτοκρατορίας, χωρίς να καταργούνται οι εθνικές ταυτότητες (συνείδηση της καταγωγής) μέσα στην εν Χριστώ υπερεθνικότητα. Ο εθνικισμός ως φυλετισμός, με τον τονισμό της εθνικότητας, θα αναπτυχθεί μετά το 1204 και θα κορυφωθεί τον 19ο αιώνα. Η εθνική (εθνικιστική) ιδέα θα καλλιεργηθεί από το τέλος του 18ου αιώνα (διαφωτισμός, σχολική εκπαίδευση). Έτσι θα προκύψουν οι βαλκανικοί εθνικισμοί με άμεση συνέπεια τα εκκλησιαστικά αυτοκέφαλα (διάλυση της ρωμαϊκής ενότητας), διάλυση της εθναρχίας και της αυτοκρατορίας της Νέας Ρώμης, που συνεχιζόταν σ' αυτή. Το 1872 πανορθόδοξη σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη καταδικάζει τον «εθνοφυλετισμό» (την είσοδό του στην Πίστη) ως αίρεση.

Η ενότητα της Ρωμανίας και η συνέχεια της οικουμενικής ρωμαϊκής ιδέας εξασφαλίζεται στα όρια της εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας, που δεν ακολούθησε τις τύχες και περιπέτειες της κρατικής δικαιοδοσίας. Ο εκκλησιαστικός χώρος, όταν και όπου κυριαρχεί το πατερικό φρόνημα, μένει πάντα πιστός στην εν Χριστώ οικουμενικότητα και πανενότητα των Ρωμαίων – Ρωμηών – Ορθοδόξων. Όπου όμως επικρατεί το κοσμικό φρόνημα, εκεί υπερισχύει ένας νοσηρός εθνικισμός (φυλετισμός).

Με την επιβίωση των εθναρχιών των κατακτημένων εδαφών της η Ρωμανία (αυτοκρατορία) ζει: Εθναρχία του Οικ. Πατριαρχείου, του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, της Αντιοχείας, των Ιεροσολύμων και της Εκκλησίας της Κύπρου. Η δικαιοδοσία αυτών των εθναρχικών κέντρων έσωσε και σώζει και εδαφικά – δικαιοδοσιακά την παλαιά γεωγραφική έκταση της Ρωμανίας. Η διάσωση δε και συνέχεια της Ορθοδοξίας των Αγίων και της πατερικότητας του φρονήματος σώζει και πνευματικά την Ρωμανία, εις πείσμα των καιρών και των οποιωνδήποτε αλλαγών τους. Αυτό διεκήρυσσε σθεναρά ο μακαριστός π. Ιωάννης Ρωμανίδης. Και είχε δίκιο!

Του πρωτοπρεσβυτέρου π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού

Ορθόδοξος Τύπος, 24/05/2013

Πηγές: aktines.blogspot.gr – zoiforos.gr